

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 „ — „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy órára 1 „ — „

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s több soros hirdetések áru szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyeg-díj minden külön beiktatásért 30 kr.

A magyar orvosok.

(Dr. O. Gy.) Az ezredéves ünnep alkalmából rendezett kongresszusok keretében kiváló jelentősége van a magyar orvosi és közegészségügyi kongresszusnak, mely ma kezdődik és több napon át foglalkoztatja a jeles szakférjak nagy csoportját. Az ország művelt közönsége a legnagyobb érdeklődéssel nézi a kongresszus működését, mert minden művelt embert élni érdekel az, hogy a kongresszus napirendjébe fölvetett nevezetes közkérdéseket miként vitatják meg az e kérdések minden részletét közvetlenül ismerő szaktekintélyek és szakférjak.

Megvagyunk győződve arról, hogy a közegészségügynek a közegészségügyi politikával kapcsolatos kérdéseit a kongresszus tagjai a kérdés nagy fontosságának megfelelő színvonalon fogják tárgyalni.

De van egy másik része is, mely mind a mellett, hogy már nem szorosan vett higiénikus kérdés, lényegileg a legszorgosabb összefüggésben áll az ország általános közegészségi viszonyaival. És ez a magyarországi orvosügy, a magyarországi orvosok helyzete, a közszolgálatban levő orvosok alkalmazásának módja, az orvosok anyagi és társadalmi viszonyainak a dolga.

Ha a kongresszusi tanácskozások e része egyedül az orvosok egyéni érdekeire vonatkozó kérdések nyilvános megvitatására legfőleg az orvosi szaklapok volnának hivatva; a tisztán egyéni érdeket érintő kérdéseket azok a szaklapok is elegendő fel tudnák fejteni és meg tudnák vitatni. De ezek a kérdések nem ilyen szűk körre vannak korlátozva, hanem a legszorosabb kapcsolatban állanak az ország egyik legvitalisabb közkérdésének, a közegészségügynek fejlődésével és a hazánkban meglehetősen siralmas helyzetben levő közegészségügyi viszonyok javulásának az ügyével.

Lehet olyan helyzet, midőn a közszolgálatban álló orvosok kitűnő anyagi viszonyok között vannak s e mellett az ország általános közegészségi viszonyai a lehető legnyomorúságosabbak. Ilyenek voltak azok a régi idők, midőn még igaz volt az a mondás, hogy »dat Galénus opes.« Akkor kevés volt az orvos és ezek csak a nagyobb városokban vagy a nevezetesebb emporiális helyeken voltak szétszórva.

Az a kevés orvos azután a legnagyobb mértékben el volt foglalva, mindenik sokat dolgozott, sokat fáradt, munkája után fényes jövedelme volt és kö-

zülök sokan nagy vagyont szereztek. De épen mert olyan kevés volt az orvosok száma, abban az időben az orvosi segélyt csak igen kevesen vehették igénybe és a szorosabb értelemben vett nép legnagyobb része ugyszólván teljesen nélkülözte az orvosi gyógyítás áldásait. Ez meg is látszott az akkori állapotokon, mert a különféle járványok egyre pusztították az ország népet. Tehát az orvosok legnagyobb része kitűnő anyagi helyzetben volt, de az ország közegészségi viszonyai szánalomraméltó állapotban sinylettek.

Hogy az ilyen helyzet lehetséges, azt az elmúlt idők története bizonyítja, de az már sehol és soha sem volt és nem is lesz lehetséges, hogy az ország általános közegészségi viszonyai kielégítőek, vagy virágzóak legyenek akkor és ott, a mikor, és a hol a közegészségügy munkásainak — az orvosoknak az állásukhoz mért tisztességes megélhetés nincs biztosítva. Ha azt akarjuk, hogy a közegészségügy felvirágozzék és az általános közegészségi állapotok javuljanak, akkor a közegészségügy érdekeit összhangzásba kell hozni az orvosok egyéni érdekeivel.

A közegészségügy érdeke azt követeli, hogy az ország népe úgy legyen ellátva orvosokkal, hogy az orvosi segély igénybevétele mindenkinek lehetőleg könnyűvé tétessék; az orvosok érdeke, vagy jobban mondva az orvosok buzgó működése pedig azt teszi szükségessé, hogy a közszolgálatban levő orvosok tisztességes megélhetése biztosítva legyen.

A hol e két kívánalom összhangban van és a közszolgálat berendezése e kívánalmak mindenkinek megfelel, ott a közegészségi állapotok javulása elmaradhatatlan, mert végre is senki sem szeret, ha beteg. A civilizáció fejlődése pedig napról-napra fejleszti a köznépet a családszeretetet is és ha az orvosi segély igénybevétele nem jár nagy fáradsággal, a betegek orvosoltatása folyton általánosabbá lesz.

Másrésről minden közszolgálatban levő orvos a legnagyobb buzgalommal és készséggel teljesíti hivatásbeli kötelességét, ha tudja, ha érzi, hogy fáradságos munkája révén a maga és családja számára biztosíthatja a társadalmi állásának megfelelő anyagi helyzetét.

A statisztika halálozási rovatai csattanósan bizonyítják Magyarország általános közegészségi állapotának nyomorúságos elhagyatottságát. Nálunk a legutóbbi statisztikai kimutatás szerint 1000 lakosra 33.3 halálozás esik, Ausztriában

27.9, Németországban 23.4, Franciaországban 22.0, Angolországban 20.0.

Már pedig ezek az apróknak látszó számok számtani értékeket képviselnek. Minden egység 17.000 emberéletnek felel meg.

Ha mi elérhetőnk Ausztria halálozási arányszámlát, akkor évenként 92.000-rel kevesebb ember halna meg Magyarországon, mint a mennyi most meghal, ha Németországot ernők el, akkor 170.000-rel, ha Franciaországot, akkor 187.000-rel, ha Angliát, akkor 221.000 emberrel kevesebb haláleset lenne nálunk, mint a mennyi most van.

Ebből látszik, hogy milyen nagy kérdés az ország közegészségi viszonyainak a javítása. A humanizmus és a hazafiság követeli tőlük, hogy ezen a téren minden erőnkkel iparkodjunk elérni Európa kulturnépeinek a miénknél oly nagy mértékben alacsonyabb halálozási arányát. E magasztos cél elérésére a legelső teendő az, hogy egyrészt az ország népet a lehető legnagyobb arányokban ellássuk orvosokkal, másrészt az állam biztosítsa a nép orvosainak az állásukhoz, értelmiségükhöz, fáradságos feladataikhoz és munkájuk nagy fontosságához illő tisztességes megélhetést.

Ma az állam e téren nagyon keveset, mondhatni semmit sem tesz. Az orvosi körök beosztása és a községi s körorvosok javadalmazásának megállapítása a helyi hatóságok és a községek hatáskörébe van utalva. Ebből azután következik a mai helyzet, midőn egy orvosi körbe 20—30 község is be van osztva s a községi és körorvosok fizetése 200—600 forint közt változik, a 800 forintos, vagy ennél nagyobb fizetés pedig már csak kivételszámba megy. És mert ezt a javadalmazást a községeknek kell fizetniök, ennél fogva még ez a nyomoruságos fizetés is panaszos. E mellett a községi és körorvos társadalmi állása se részesül a megfelelő védelemben, mert közszolgálati működésének legtöbb viszonylatában alá van rendelve a községi bírónak. A mai berendezésnek ilyen és ezekhez hasonló egyéb nagy hátrányai okozzák azt, hogy az orvosok nem nagyon kapnak az olyan állásokon, melyek mellett az éjjelnappal való nagy fáradozás még a tisztességes megélhetés jutalmával se jár.

E körülményekben van a magyarozata annak, hogy némely orvosi kör évenként keresztül betöltetlenül marad és e körülmények összessége teremti meg Magyarország halálozási statisztikájának mai elszomorító arányát.

És midőn látjuk, hogy a közszol-

gálatban álló orvosok helyzete, azok tisztességes megélhetésének biztosítása ily szoros összefüggésben áll az ország közegészségügyi viszonyainak javulásával, akkor az orvosok ez egyéni viszonyai megszűnnek magánkérdések lenni s az ország egyik legfontosabb közkérdésévé domborodnak ki.

Az államnak nem szabad tovább tétlenül néznie az emberélet ilyen oktan pocskokolását. Itt évenként száz- és százezer emberélet megmentéséről van szó, itt mindennapi késedelem az emberélet tömeges pusztulását idézi elő. Rendeljen a magyar állam megfelelő számú orvosokat az ország népének el látására és biztosítson a nép orvosainak állásukhoz mért tisztességes anyagi helyzetet. A kérdés pénzügyi része itt csak mellékes lehet, mert a szóban lévő gazdaságos célra, vagyis évenként 100-200000 emberélet megmentésére okvetlenül áldoznia kell a magyar államnak. Erre kell, hogy legyen pénze.

Az ország közegészségi viszonyainak érdekében kívánatos, hogy a most összeülő millenniumi közegészségi és orvosügyi kongresszus ebben a kérdésben a kellő eréllyel és erővel emelje fel szavát.

Mikor lesznek a képviselőválasztások?

Erre a legszélesebb körököt érdeklő kérdésre indirekt formában választ ad a kormánynak az az előterjesztése, melyet a belügyi tárca budgetjéhez megokolásul nyújtott be s a melyet a legközelebbi napokban fognak szétosztani a Ház tagjai között. Az általános közgazgatási kiadások egyik rovata alatt ugyanis a belügyminiszter az eddigi kiadási összegnek 9 ezer frttal való fölemelését kéri a jövő esztendőre. Okát is adja az emelésnek a következőkben:

Ez az 1892-ik év óta 15.000 frttal való változatlanul fölvetett összeg az 1897. évben

megejtendő országgyűlési képviselőválasztásokra való tekintettel mérsékeltén 25.000 frtra volt emelendő, a mely fölemelt szükségletben ezután a névjegyzékek évenkénti rendes kiigazításánál felmerülő költségek, valamint a végbemenő általános országgyűlési képviselőválasztások alkalmából a szavazóhelyiségek kibérlése után fölmerülő s az államkincstárt terhelő költségek, végül a szavazási lajstromok és választási és a szavazási jegyzőkönyv minták, továbbá az országgyűlési királyi meghívók kinyomatása után fölmerülő s szintén az államkincstárt terhelő költségek is befoglaltának.

A belügyminiszternek eme hivatalos deklarációja szerint tehát csak a jövő ében fognak megtörténni az új képviselőválasztások!

A kvóta. Egy Budapesten német nyelven megjelenő lap tegnap reggeli számában állítólag Bécsből származó közleményben azt írja, hogy a magyar kormány a kvóta kérdésben hallgatólag elvállalta volna a kötelezettséget a kvóta felemelésére, amennyiben megalapodott a többi kérdésekben az osztrák kormánnyal, holott tudomással birt arról, hogy az osztrák kormány a kiegyezés megújításához csakis a magyar kvóta felemelése mellett hajlandó járulni s ezért az a nyilatkozat, a melyet a pénzügyminiszter exposéjában erre vonatkozólag tett, nem foglalja magában az egész valóságot. Erre vonatkozólag a „Bud. Tud.” illetékes helyről nyert értesülés alapján a következőkben közli a valódi tényállást:

»Az a kijelentés, a melyet a pénzügyminiszter a tekintetben tett, hogy a kvóta kérdésében az osztrák kormánnyal tárgyalásba nem bocsátkozott, ez iránt ígéretet nem tett és a kvóta felemelésére nézve kötelezettséget nem vállalt, oly tényre vonatkozik, amely minden ellenkező állítás dacára megczáfolhatatlanul fennáll. Azt nem gyöngheti meg az a körülmény, hogy mindkét kormány a kiegyezésre vonatkozó összes kérdést egymással szorosán összefüggőnek tekinti és azokat csak egyidejűleg hajlandó a törvényhozások elé terjeszteni; ami természetesen azt tételezi fel, hogy előbb az összes kiegyezési kérdésre nézve kölcsönös megállapodásnak kell létrejönnie. Ez Magyarországnak épügy érdekében áll, mint Ausztriának, mert pl. a petroléumvám fel-

emelésének kérdésében a magyar kormány nem járulhatna az osztrák állásponthoz, ha egyidejűleg nem volna biztosítva a tekintetben, hogy pl. a bank és valuta kérdésben vagy a fogyasztási adók kérdésében a magyar követelések teljes kielégítést nyernek. Ez azonban természetesen nem foglal magában semmi kötelezettséget a kvóta felemelésére nézve, amely kérdésben a magyar kormány az annak megoldására hivatott tényezők szabad elhatározását teljes mértékben fentartotta és biztosította.

Ez mindenesetre nevezetes leleplezés. Nem fessegetjük, hogy az az álláspont, melyet a félhivatalos közlemény szerint a magyar kormány az összes kiegyezési kérdésekre nézve elfogadott, nem ad-e némi logikai jogosultságot az osztrák felfogásnak, mely szerint a vám- és kereskedelmi szerződésben Magyarországnak nyújtott »kedvezmények« csak ugy nyerhetnek érvényt, ha majd Ausztria a kvótaegyezségben megkapja érettek a kellő ellenértéket. De a félhivatalos bevallásból kiderül mindenesetre az, hogy a magyar kormány már az első pillanattól fogva elfogadta a kiegyezési kérdések között a »junktim« elvét és soha nem is gondolhatott arra, hogy az új vám- és kereskedelmi szerződést a kvótától függetlenül vigye törvényhozási megoldás elé. Vakmerő szélhámosság volt tehát az egész kormánypárti sajtó részéről, a mikor az ellenzéknek dühösen neki rontott, mert hogy a junktim elvével szemlélyeztetni azokat a sokat emlegetett »kedvezményeket.« Ime, csakugyan létezik az a titkos »junktim«, melyet előre gyanítottunk és melynek épen ellenszeréül követeljük a nyilvános junktimot. Nagy különbség van is a kormány junktimja és az ellenzék junktimja között, az már igaz.

Tisza-Füred.

1896. szept. 12.

Koszoruba foglaljuk e nevet és napot megérdemli; mert ha Magyarország minden vidéke igaz kegyelettel áldozott a haza és nemzetélet második évezrede hajnalán: Tisza-Füred város és vidéke önerejéből nagy kultu-

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

TAS ÉS SZABOLCS.

— A tiszafüredi ünnepen szavalta a szerző. —

Tas és Szabolcs neve csendül szívemben,
Ha a Tisza zugását hallgatom;
Tas és Szabolcs nevét hordozza széjjel
A rónaságon lengő fuvalom;
Tas és Szabolcs vezérek nyomdokát
Nem fujja el a fuvó szél soha,
Áldás fakadt belőle a magyarnak:
Arany kalászkok éltető sora.

Itt keltek át a hömpölygő Tiszán . . .
Villámlás volt szemük tekintete,
Menyörgés a szívöknek dobbanása.
Robogtak, mint a hadak Istene.
Robogtak, mint a száguldó vihar
Csatakürtök bugó zenéje mellett . . .
Hős karjokban hőzták az ős erőt,
Kardjok hegyén hordták a győzedelmet.

Honfoglaló utjokra mindenütt
Levelet és virágnét szórt az ág,
Előttük a fák mélyen meghajoltak,
Kitartá hőkeblét a rónaság:
»Isten hozott, én népem nemzetem!
Vedd át Atilla gazdag örökét!

*) Szerző beleegyezésével közöljük e szép költeményét. Szerk.

Építs tanyát nyájas határain,
Termékenyítsd meg minden kis rögét!

Egy ezredév szent könnye tündökölt
Tas és Szabolcs honszerző nyomdokán,
Egy ezredév szent vére visszafénylik
Uj ezer év pirosló hajnalán;
Uj ezredév könny-vérpatakja szülte
Csodának a dicső hnnvédeket . . .
Tollam a napba mért nem márthatom!
Tele írnam nevékkel az eget!

Itt keltek át a hömpölygő Tiszán . . .
Tűz lobogott szemüknek fényiben,
Isten-szava döngött hatalmasan
Ágyuiknak haláldörgésiben,
Robogtak, mint a száguldó vihar,
Nemzeti dal gyújtó danája mellett . . .
Hős karjokban hozták az ős erőt,
Kardjok hegyén hordták a győzedelmet.

Hazavédő utjokra mindeuütt
Bebért font a szabadság Istene,
Sapkájokon piros rózsza mosolygott,
Csillagos lett a hon borus ege:
»Harczolatok, szabadság katonái:
Csillagimat mind rátok hullatom!
Harczolatok, Tas és Szabolcs utódi!
Diadaltok az én diadalom!

Pihen a kard . . . s megszóal hüvelyében;
»Elnémult a harci tárogató . . .

Eget rázó ágyudörgés helyett
Szól a harang, Istent magasztaló . . .
Égő napon az eke szarva mellett
Dalolgat a dolgos földmivelő . . .
Hallom a kis fürjeknek pitypalattyát . . .
Hallom : zizeg a kalászos mező.

Pattog a tűz a lángoló kohóban . . .
Perczeg a toli : betűt betüre vet . . .
Vetelkedik verejtek hullatásban
A czirkalom, a véső, az ecset . . .
Egymás után állítják sorba föl
A művelődés márványoszlopát,
Építik a jövődőt : a magyarság
Messze sugárzó, fényes templomát.

És szárnya kél az eszmék nagy raja,
Megannyi mind aranyszavu madár;
Dalt zengenek a kék egü magasban,
Reszket a róna, a bérczes határ.
Daloljatok e hon minden fiának
Nemzeti szivet, lelkét . . . , soha mást!
Ovadjanak egygyé a milliók,
Fejezzétek be a honfoglalást!

Harczolatok a béke fegyverével,
Hogy nagy legyen s virágzó e haza!
Hogy átzugjon a távol tengeren túl
Az alkotás lönséges szózata!
Harczolatok a béke fegyverével!
Hüvelyemből, ha kell kipattanok!

rális alkotásokkal is növelte s maradandóvá tette ünneplését.

Sűrű köd ült a láthatáron, mikor 12-én Debreczen felől a Hortobágyon át Tisza-Füred felé ment robogva, sőt igenis megdölgve haladt vonatunk. Lehagolt volt kedélyünk, mert feltettük az ünnepélyt attól, hogy ha az a lomhákód felszál: megzavarva lesz annak lefolyása. De mikor az Oh-ti állomást elhagytuk, kezdett látszani fen a ritkult ködön át az ég; lenn a földön azonban még lomhábban feküdt a köd, mely gyorsítni engedte, hogy végre is kisüt a nap s megaranyozza Tisza-Füred népét s alkotásait. Az egyeki állomáson már ünnepi ruhába öltözött nép sokasága, mely Füred felé felszál azon öröme hangolt minket is, hogy még Tisza-Füred vidéke is érzi e nap nagy határtvető jelentőségét, hogy nekik is ünnep nap az, reájok is kulturális — ujjszületés jelzése. Ezen örömnök még inkább növekedett, mikor a „Tóhát” kis állomáson az egyszerű mezeli emberek ünnepi öltözötű férfiai asszonyok mindennemű ifjai és gyermekei felszállásával terhesedett a vonat, kiknek mindnyájuknak egy czeljük volt mosi — a Tisza-Füredi ünnep.

Bár az ünnep a programm szerint csak délután fél 2 órakor vendette kezdetét. — A vasutól bemenet érintett város részén már meglátszott az ünnepi dísznyargalású paraszt — banderisták szőrin ült lovaikon, a házak virág — girland díszítései, mindenek felett a kis vásártéren magosan felnyuló lepelbe burkolt tárgy körül hullámozó, várakozasteljes arcú nepség — bizonyítólag mutattak rá hogy e városban nagy dolog fog történi ma. Félkét órát megelőzőleg hosszú kocsisor robogás a vasutállomáshoz vont a tömeget — urat, polgárt, szegény embert, fit, nőt, vénet, ifjat különbség nélkül. . . A megye székvárosából, de különösen a Budapestről várt vendégek voltak megérkezendők. A kijelölt időben berobogott vonat s megtörtént

A megérkezés.

A vonatához csatolt szalonkocsiból kiszáltak: Zsilinszky M. kultusz államtitkár Budapestről, Kállay Zoltán főispán és neje, Socsás Dezső hűvesmegyei kir. tanfelügyelő, Martonfy főjegyző, Borhy Ádám árvaszéki elnök, Kovács Kálmán műszaki tanácsos megyei főmérnök, I s a k

Gyula főszögabíró, Okolicsányi László akvi főfelügyelő, Lipcsey Péter kir. közjegyző kedves leányai — bátyjok Lipcsey Péter Egerből. Aztán Porcsoly Kálmán szerkesztő, Pósa Lajos kedves költőnk és írónk, Singer Vilmos a N. Fr. Pr. rendes levelezője, Dr. Kovács Dénes hirlapíró, Dr. Lipcsey Ádám hirlapíró, — Berényi László hirlapíró, Gulácsi Kálmán, Gadra József hirlapíró Budapestről. Ekkor érkeztek: Porcsoly város képviselőjében: Kerek József ref. lelkész, Farkas Vilmos r. kath. lelkész, Tisza Nanásról, Ambrus Antal jegyző családjával, Mocsáry Imre Andornokról. Itt voltak már Kovács Zsigmond ref. lelk. Ifj. Szendy Péter és neje Igarról, Mészáros Lajos ref. lelkész T.-Szőlősről, Sepsi Kálmán Debreczenből; Övály Liza jegyző T.-Örsről; Devics főjegyző, Paul Péter r. k. s. lelk., Dr. Grünwald orvos, Tóth Dezső főjegyző, Bródy Lajos Egyekről. E vidéki vendégek mindnyájan egyszersmind közsegeket is képviselték.

Itt volt a szobor alkotó mester: Gerenday Béla akadémiai szobrász testvére Gerenday Andor fővárosi, — Lipcsey Árpád állam-mérnök, dr. Batha Béla debreczeni jogtanár.

A készen nagy számban álló uri kényelmes fogatok gyorsan elszállították az előjegyzett szállásokon nagyönis ideje érkezett ebédre az értekezteket.

^{3/4}3 a vegyes modorban — Bobula által — épített újváros házához robogtak a vendégekkel az uri fogatok, oda özlött a nép, mely közt csendőrök tartották fen a rendet, nehogy a gyűlés terembe felözönlés, vagy lenn a tömegbe szorulás miatt valami baleset történjék, a tüzoltok pedig ugyanevegett előre gondolatból kivonultak a kis vásártérre.

A városház tanácstermében aztán megnyilt:

A díszgyűlés

az államtitkár, főispán s köz-égi képviselők s előkelő vidéki és helyi közönség által megtöltött gyűlésteremben megnyitotta ezt Kovács György községi főbíró. Felolvasott Szele Kálmán oklevele, ki a védnökégre felkeretvén azt elfogadta. E levélben kimentti magát, meg nem jelenhetését okada-

tolva. Ezután Boross Flóriz községi főjegyző olvas fel derék vissza és áttekintést az elmúlt ezerévre és betekintést a beállott ezerbe. Majd Tariczky Endre — e iszteletre méltó r. kath. lelkész meghatottságról tanuskodó hangon, de lelkesültséget tükröző arcczal, adja át a városnak azt a régiség gyűjteményt, melyet ő mindenben osztozó társával Milesz Béla ref. tanító és hirlapíróval 1876-dik év óta nagy gondall fáradsággal gyűjtött örzet 4000 dbra szapított s azt a csekély kezdetű könyvtárt, mely már 3000 dbra szaporodott. Zsilinszky Mihály államtitkár a kulturális erő iránti méltó elismerését kijelentve bejelenti a kulturális ter állandósított évenként 200 frtból álló segélyezését a régi égi muzeumnak.

Kovács György bíró köszönettel elfogadja megörzés végett a muzeumot és a könyvtárt, mely az új városháza e végre szolgáló két termében rendeztetett el.

Minden szótól méltán zugó helyeslés követett, de különösen a muzeum alkotó munkásait, Taricky plébánost és Milesz tanítót méltányló éljenzés tüntette ki, valamint az államtitkár a 200 frt évenkénti adomány bejelentését örömteljes zugás kísérte.

Innen mindenki sietett a kis vásártéren felállított Tass és Szabolcs emlékéleplezéséhez. Megtörtént. Dr. Lipcsey Ádám magas lelkesedést még inkább fokozó beszéde közben lehullt a lepel a sóskuti kőből emelt 14 méter magas karsu obeliszkról, melynek déli, a város felé néző tábláján dr. Lipcsey Ádám által irt felirat olvasható:

836.

•Hirdesd kőoszlop örökéig mind a világnak: Évek mult- s születendő ezrede fog kezét itt. Innét indultak honszerző harcba apáink, A hetek egyike Tass a fejedelmi [Szabolcs Ujffent majd ezer év multán lett ez hadak útja, Hős honvéd seregünk száz di dalra [vivé.

Rendületlenül állj: oltárköve honszerzetnek, Nemzeti nagy létünk' hinni, remélni tanítsd!

Dr. Lipcsey Ádám után Tariczky

Megvédem a magyarság templomát . . .
A hazához mindig hű maradok!

Pihen a kard . . . Pihenjétek elődink,
Kik örökül hagyatok e hazát;
Neveteket ölelje koszoru,
Csokolja dal új ezredéven át,
En nemzetem, tiszaparti magyar nép
Borítsd virággal ez emlékkövet!
A honszerzők, honvédök nyomdokán
Viraszson az örök emlékezet!

Tudjátok-e mit zug-bug a Tisza?
Azt zugja-bugja, ide hallani:
Itt van az én rengő bölcsőm, koporsóm:
Gyöngyös vizem virágos partjai!
Ne halljátok az idegen világnak
Aranytal biztató, csábos szavát!
Maradjatok, mint én, sirig magyarnak!
Szeressétek úgy, mint én, a hazát!

Pósa Lajos.

A TISZA. *)

Mo-t kelnek át dalolva a Tiszán,
Egy-egy levante minden paripán,

*) A szombati tiszafüredi ünnepélyen szavalta ifj. Mocsáry Lajos.

Alig érintik a habot,
Előttük a hős hadnagyk . . .
Tas és Szabolcs Árpád nevében
Osztják parancsukat,
Rövid parancs s nem szól keményen,
Csak e két szó: rend! hódolat!
Az a seregnak, ez a földnek,
Kit Attilától örökölnék . . .
Fejök felett a zászlón a turul,
Attila büszke madara,
A friss szellőben új életre gyul
S úgy száll, mint valaha;
S kinek hazája ez a szűz folyam,
Csokdossa őt a szellő boldogan,
Szellő hírül viszi
Ezt a haboknak:
Attila vérei
Ez a dalos had.
A víz tündére, hallva e neszt,
Felüti búbájós fejét,
S arany haját kibontva dalt kezd
S jós ajkán cseng bong a beszéd . . .
— Daloljátok, daloljátok
Ti is velem, boldog habok!
Örvendj, örvendj, folyó!
Dalos nép száll meg partidon,
Minden kimondható
Szépet dalába von,
Amerre foly vized,

Ha bár a tengerig,
Mindkét partod felett
Dalos világ lesz itt,
Magyar lesz e világ.
S te szőke szép folyó,
Zöld füzesek mosolygó tükre,
Magyar, magyar folyó
Lesz a te neved mindörökre . . .
De szól a kürt, kiált az ör,
És utnak indul a sereg . . .
Sohaj hallik a víz felől:
— Mért mentek el? ne menjétek!
De ha végzet hiv s mennetek kell,
Dicsőség légyen utatok,
S diadalt zengő énekkel
Mielőbb visszajussatok!
Hogy merre foly habom,
Ha bár a tengerig,
Mindkét partomon
Magyar dal zengjen itt!
A szőke szép folyó,
Hős partlakók mosolygó tükre,
Mint szent magyar folyó
A tietek lesz mindörökre!

Zalár József.

Endre plébános imádkozott s kért áldást a szoborra, melynek dombjában Tisza-Órs, Tisza-Órvény, T.-Szöllős, T.-Igar, N.-Iván, Tisza-Szent Imre, Egyek, Dorogma, Csege, N.-Kun-Mndaras, Karcag, Debrecen, Ohat-Kócs mint honfoglalási nyomok; Hatvan, a honvédsírból, Tápió-Bicske, Isaseg, N.-Sarló, Vác, Komárom, Budávar mint győzelmes csatahelyek, melyekre a 49-iki hadsereg Tisza-Füredről indult ki — küldtek földet — s a hazára örök időnkig tartó életet.

Ezután Pósa Lajos olvasta fel alkalmi költeményét, melyet tárcánkban közlünk. Utána ifj. Mocsáry Lajos, — az idősbnek unokája, Imrének fia, szavalta el Zala József szép költeményét, melyet a jeles költő ez alkalomra szerzett s melyet szintén mai tárcánkban közlünk.

Végre Kovács György rövid szép szavakban tolmácsolta a város nevében köszönetét s kötelezte el azt a gondos megőrzésre.

A fellekesült tömeg sietett kocsiikon és gyalog a város déli oldalán levő temetőbe, hol Kiss Pál honvédtábornok hamvai felé emelt a kegyelet gránit emléke, ugyancsak Gerenday Béla akad. szobrász által. Itt a lepel Dószeghy Mihály ref. időközi lelkész szónoki tűz és erővel tartott beszéde közben hullott s olvasható lett az aranybetűkben aranyát becsesebb kegyeletre valló felirat: »Kiss Pál 1848-49-iki honvédtábornok és több e sarkertben nyugvó honvéd bajtárs emlékére emelte a kegyelet. 1896.«

E szobor eszméjét legelőször a polgári kaszinóban Szabó Sándor közpolgár pendítette meg; felkarolta az eszmét a kör s megtestesíteni segítette elnöke, Nyáry Kálmán. Hozzájárultak adományaikkal a füredi takarékpénztár 100 frttal Füred város 25 frttal, a többi helyi és vidéki gyűjtésből tett ki.

De ha már itt megemlítettük az eszme eredetét és a létesítő segédletet: ne hagyjuk említetlenül az elsőket sem. Arra Hevesmgye adott 500 frtot, a t.-füredi közbirtokosság 200 frtot, a város 100 frtot, a t.-füredi takarékpénztár 100 frtot, az ipartestület 25 frtot, a többi gyűjtések helyben és vidéken 2000 frt két év folyamán át. Az eszme régóta foglalkoztatja a városi lakosokat, de csak apogatták együtt a kedvencz gyermeket, a hü munkatárs Mihály Bélával, míg végre megszülette e nagy évben fellángolt közérzület teremtő hatalma.

A banket.

Szólni e minden ilyen alkalmat követő összejövetelről talán nemis kellene. Itt is azt említhetjük meg szételről, hogy magyaros az italok szinten, hogy jó volt; mindkettő becsületére való a »Bika« vendéglősenek. Kivaló érdeme e banketnek az, hogy amit másutt alig tapasztalunk férfiak asszonyok ifjak s leányok oly számban jelentek meg, hogy egyik szám a másikat igyekezett felülmúlni. Ez a körülmény azt mutatja, hogy e nap ünneplésének magasztos tárgyait itt minden — életkor, nem és vallaskülömbőség nélkül átértette átértette, hogy városuk és védők kulturális és nemzeti kimagasló felemelkedése mindnyájuknak szívében van, s egyakarattal is cselekesznek.

Szép példát adott e város bizonyára a vidéki városoknak. Öneréjén alkotott egyszerűen. Eszme, valóulás belőle telt ki. Nemesebb millenniumi ünneplés alig volt valahol.

A tósztok természetesen mind az ünnep tárgyai és létre hozói körül forogtak s nem volt bennük hiány.

Kik részvettünk ez ünnep minden részletében sohasem fogjuk elfeledni e nap szép voltát és nagyszerűségét.

—a.—r.

Ujdonságok. Finita la Comoedia.

Debreczen, szept. 14.

A városház építésének kacskaringós ügye a mai napon végre csattanós befejezést nyert!

Ma érkezett le a belügyminiszter alábbi rendelete, mely a fellebbezők elutasításával, — helybenhagyja a közgyűlés azon határozatát, mely a városház építését napirendről levette.

A csattanója az a dolognak, hogy abban az esetben, ha Blau Gyula kárterítési követelését a bíróság megítélne (a mit jogilag lehetetlennek tartunk), a városi bizottsági tagokat egyetemlegesen teszi felelőssé.

Az érdekes miniszteri leirat így hangzik:

Debreczen szab. kir. város közönségének.

A város törvényhatósági bizottságának f. évi július hó 29-éü 125/7309. sz. a. hozott határozatát, mely szerint kimondotta a közgyűlés, hogy a városháza kibővítésének ügyét a napirendről leveszi és az arra nézve eddig hozott határozatokat hatályon kívül helyezi, a városháza kibővítésére eredetileg megszavazott 230,000 frtot, mint városház. építési alapot a városházának alkalmasságában leendő fölépítése céljából külön kezelheti, az az ellen M ár k Endre, továbbá J ó n a Dániel és társai törvh. bizottsági tagok, valamint Blau Gyula építész mérnök által közbetett fellebbezések folyán felülvizsgálat alá vevén a város törvényhatósági bizottságának határozatát a fellebbezések elutasítása mellett helyben hagyom, mert arra, hogy a város közönsége a városház építésére és a szerződésnek a vállalkozó megkötésére köteleztesse, a város önkormányzat jogával szemben a fenforgó esetben kielégítő okok nem forognak fenn.

Nem mulaszthatom el azonban megjegyezni, hogy a jelen esetben követett eljárás azon követelménynek, hogy a város, mint közhatalóság tekintélye minden körülmények közt épségben tartassék.

Meg nem felel továbbá, hogy a mennyiben a határozat által kár okoztatott s az birói uton megállapítatik, a törvényhatósági bizottság azon tagjai, kik a határozathoz járultak az 1886. XXI. t. cz. 90 §-ának második kikezdése értelmében a károsult vállalkozó irányában egyetemlegesen felelősek,

Latkóczy Imre
államtitkár.

A mi a miniszter dorgatoriumát illeti, azt hisszük, hogy a miniszter ur nagyon is tulbecsüli a municipiumokkal szemben őt megillető alkotmányos jogokat, akkor, midőn ugyanazon leiratban, a melylyel a város határozatát éppen ennek önkormányzati jogkörére való hivatkozással hagyja helyben, törvényhatóságunkat olyan hangon leekzétetni nem átálja. Különben pedig constatáljuk, hogy a közgyűlés a miniszter ur szerint is csak jogával élt s ebből folyólag ehhez a méltatlan dorgatoriumhoz városunk közönségét csak a z o k j u t a t a t h a t t á k, a k i k n e k e l j á r á s á t a m i n i s z t e r á l t a l h a s z n a l t h a n g e g y e d ű l i l l e t h e t i.

A mi pedig az olyan nagyon kiemelt egyetemleges felelősséget illeti, azt hisszük, hogy Debreczen város törvényhatósági bizottsági tagjai nem szorultak arra, hogy a miniszter ur olyan módon tanítsa ki őket erre a felelősségre, melyet a miniszter különben sem állapíthat meg s meg vagyunk róla győződve, hogy a mi független polgárságunk, valamint minden más alkalommal, úgy ez ügyben, is a t ö r v é n y b e n g y ö k e r e z ő f e l e l ő s s é g e n e k t e l j e s t u d a t á b a n a d t a s z a v a z a t á t l e l k i i s m e r e t é n e k s u g a l a t a s z e r i n t. Blau urral a város nem szerződött s így neki felelősséggel amugy sem tartozhatik.

* Tisztelgések Kossuth Ferencznel.

A kiállítás megátogatására felrándult hőmezővásárhelyiek 40 tagu küldöttsége Endrey Gyula, a kerület országgyűlési képviselője vezetésével Kossuth Ferencznel. Endrey Gyula lelkes szavakban tolmácsolta a kerületnek Kossuthhoz való ragaszkodását és szeretetét — a ki meleg szavakban fejezte ki a küldöttségnek köszönetét kitarásra buzdította Endrey Gyula mellett a megjelenteket, utalt arra a gazdasági válságra, melyben az ország jelenleg van és e válság végveszélylyé fog válni, ha nem sikerül meghiusítani a kormánypárt ama szándékát, hogy újabb tíz évre Ausztriával a kereskedelmi és vámszerződést megkötse. — A küldöttség, melyben képviselve voltak Hódmezővásárhely legbefolyásosabb gazdái és iparosai, lelkes éljenzés közt köszönte meg a szívélyes és vendégszerető fogadtatást. Dowson Enfield a brit unitárius társulat elnöke is, a ki unitáriusok nemzetközi konferenciáján az angol unitáriusokat képviselte, Kovács János tanár kíséretében látogatta meg Kossuth Ferenczet, egykori tanulóársát, de nem találván otthon, névjegyére a következőket írta: »Ohajtottam látni azt, a ki nem tanulóársam volt, az University Collegeban, Londonban; azt. — a ki oly nevet visel, mely soha el nem enyésző tiszteletben részesül — »Rajtuk kívül még Williams newyorki tekintélyes lekész, szintén ohajtott Kossuthal találkozni s Kovács tanár az országgyűlésen mutatta őt be Kossuthnak a kívül ezután sokáig beszéltek. Williamsné asszony mondta, hogy édes apja Right, annyira tisztelte Kossuth Lajost, hogy a leánya neve után kereszteltette őt Vilmának. Williams és neje lementek pénteken este Erdélybe, hogy vasárnap a torozkói isteni tiszteleten jelen lehessenek. Onnan mennek Tor-dára, Kolozsváron át visszajönnek Bpestre, a melynek szépségétől s kiállítás nagyszerűségétől el vannak ragadtatva. A Kossuthnal tisztelgők között Dowson jelen volt az Emke gyűlésen s nem tudta eléggé bámulni a szónokokat; különösen gr. Apponyiról, a kinek Kovács tanár a gyűlés után bemutatta, Dowson úgy nyilatkozott, hogy Apponyi jobb szónok Gladstone-nál és Chamberlainnel.

* Vendégek a debreczeni szinpadon.

Komjáthy igazgató előre gondoskodott róla, hogy kellő számú vendégszereplésekkel élénkítse a szezonot. Már most megtette a lépéseket az iránt, hogy a főváros több eis rangu művészénőjével es művészével megállapodjék vendégszereplésükre vonatkozólag, nehogy majd később nagyobb akadályokkal kelljen megküzdenie. Ig eddig megígérték vendégjátékukat Küry Klára, Komáromi Mariska a népszínházról Hegyesi Mari asszony a nemzeti színházról, a férfiak közül: Ujvári-Ede, Vizvári Gyula, a nemzeti színházról és Nemeth János a népszínházról. A vendégszereplésekhez még több is fog sorakozni. Komjáthy ezeket az előadásokat a helyi közönségre való tekintettel jobbara bérletben rendezi.

* Ismerkedő estély. A debreczeni szin-társulat összes tagjai e hó 20-án Debreczenben lesznek, az új hazában, a hol meg jobbara teljesen ismeretlenek. A régi szokáshoz híven, ide érkezésük után ismerkedő estélyt rendeznek, a mely ugyszólván bevezesse őket Debreczen város társadalmába. — Az ismerkedő estélyt, melyen a szinügyi bizottság tagjai, a helybe i ró i és hírlapírói garda és a szinügy barátok vesznek részt, 22-én, kedden este tartják meg az »Angol királynő« külön e célra berendezett termében. Az ismerkedő estélyen, a mely affele igazi bohéme mulatság lesz, a szintársulat tagjai teljes számban megjelennek.

* Templomavatás Mezőtúron. Folyó évi szeptember hó 20-án, vasárnap délelőtt avatják fel a mezőturi ev. ref. egyház által, a város ugynevezett Ujváros részében épített igen diszes s bármelyik nagy

egyházba és városba beillő, s körülbelül 75—80 ezer forintba került templomot. A templomon, az egyik lelkész T u r g o n y i L. indítványára, kinek e templom építése körül is elévülhetetlen érdemei vannak, márványba bevésve ez a felirat áll: »Megtartó Istenünk Dicsőségére Hazánk Ezeréves Fenállása Emlékeül 1896.« A z E v. R e f o r m á t u s G y ű l e k e z e t. A felavatási ünnepély nagyszabású leendő. Az egyházkerület, egyházmegye, egyházak, iskolák, vármegye, szomszéd községek előkelőségei s főemberei; az ev. ref. püspökök, sőt a vallás és közoktatási miniszter, államtitkár, s miniszteri tanácsosok is hivatalosok az egyház vendégeiül.

* **Elnökválság a Csokonai körben.** Széll Farkas kir. táblai tanácselnök a debreczeni Csokonai-kör elnöke, a ki teljes buzgalommal és ügyszeretettel szolgálja a egyesület ügyét, e l n ö k i á l l á s á r ó l l e m o n d o t t. A választmány természetesen minden lehetőet elkövet, hogy a kiváló ferfit megtartsa az egyesület élén. E czélból egy háromtagú bizottságot küldött ki, hogy a távozni készülő elnökkel konferáljon és öt maradásra bírja. Ez a küldöttség ma délután 5 órákor számol be eljárása eredményéről a választmánynak. Őszintén óhajtjuk, hogy a beszámolás olyan legyen amely továbbra is megtartsa Széll Farkas tekintélyes személyét és ügybuzgó vezetését városunk e tekintélyes, igazán hézagot pótló irodalmi köre számára.

* **Ujabb csapás a gazdákra.** Még egyik csapás, a sertésvész, mely kiszámíthatatlan károkat okozott a gazdaközönségnek még meg sem szűnt, máris újabb csapás fenyegeti a gazdaközönséget. Pár nap óta aprómarhák hullanak el, oly nagy számban, milyenben a gazdák azt már régóta nem tapasztalták. Debreczenben nagyon sok gazdának hullott el az aprómarhaja s most már oly nagy mértékben döglenek, hogy a kora reggeli órákban az utcákra dobva tömegesen találják azokat a rendőrök.

* **Uj találmány gyalugepeken.** Szakkörökből értesülünk, hogy Gémes J. Imre budapesti gépészmérnök egy találmányával a fém és kömegek gépeket annyira tökéletesítette, hogy ugyanezen idő alatt kétfoldnyi munkát végezhetünk, mint eddig hasonló erőfogyasztás mellett. A ki tudja hogy bárminő nyers vagy disztárgy megmunkálásánál a gyalulásnak van legfőbb szerepe az elfoghatja e találmány nagy jelentőségét és hasznát amint azt Meller Ernő szabadalmi ügyvivő által végeztetett kísérletek bebizonyították. A találmány bármely régi gyalugepen is alkalmazható.

* **Felhívás.** Alulírott tisztelettel kérem mindazon szüléket, kiknek gyermekei a gimn. I., V. és VI. osztályába föl nem vétettek, hogy szerdán, f. hó 16-án d. e. 10 órákor hivatalos helyiségembe (N.-Csapó-u. 329. sz.) saját érdekében elfaradni sziveskedjenek. Tisztelettel: L i c h t b l a u Albert, a katonaiskola igazgatója.

* **Mérgezés antipirinnel.** Hogy mily óvatosságra van szükség az antipirin használatában, eklatáns eset bizonyítja. A napokban egy 25 éves, különben egészséges menyecske erős fejfájás miatt egy adag antipirint vett be. Két három perc múlva iszonyu fájdalmat érzett a fejében, szurást és égetést a torkában. Ez az érzés a szemekbe, orrba, sőt a fülbe is áthatott. A fejbántalom oly erős lett, hogy majdnem megőrjítette és hangos jajveszékés között szaladgált fel s alá a szobában. Rövid idő múlva erős tüszés állt be s az asszony másnapig nem vehetett lélegzetet az orrán. Azután egészen elbágyadva, dagadt szemekkel, nyugtalan álomba merült. Csak harmadnapra gyógyult meg.

* **A főminiszter és az özvegy** Érdekes végtárgyalás volt a napokban a szolnoki törvényszéknél, a hol vádlottként egy fiatal

alig tizenhét éves varrónő szerepelt Özvegy Juhász Istvánné mezőtúri asszony szerelmes levelet kapott az elmúlt évben a postán, mely alá Csáky Endre gróf főminiszter volt aláírva. Az özvegy látatlanban is szerelemre gyuladt a főminiszter iránt s három hónapig tartott zavartalan boldogsága, melyet a sűrűn érkező levelek csak élesztettek. Egyszer aztán hoszu levél érkezett a gróftól Elmondta benne hogy már tovább nem várhat reá, mert aig várja azt a pillanatot mikor boldogan keblére ezoríthatja az ő imádott feleségét. Szeretné, ha mielőbb hitűznék a lakodalom napját, melyet különös fényvel akar megülni. Az esküvő költségeire pedig kért ezer forint előleget, a mit majd a hozományból később levonnak. Egyben jelezte érkezésének idejét. Az özvegyet boldoggá tette ez a levél és mutogatni kezdte az ismerőseinek a kik bizony csakhamar belátták hogy itt valaki gyalázatos játékot űz a hiszékeny asszonynyal. Mig végre a rendőrség is tudomást szerzett a dolgról s két rendőrt küldött a légyottra, a kik a szobában elrejtőztek.

Elegáns ifju volt a főuri kérés a ki rövid bemutatás után csak hamar a dolog »gazdasági oldalára« terelve a beszédet s kért ezer forintot Az asszony ezer forint helyett csupán hetvenöt forintot és egy takarékpénztári könyvecskét volt hajlandó a főminiszternek előlegezni a kit ez a szűkeblűség annyira felbőszített hogy pattogni kezdett és a viszony felbontásával rémitgette az asszonyt Ekkor a rendőrök eljöttek rejtekükből és megragadva a halálsáppadtá vált gróft, igazolasra szőlították fel: A »főminiszter« öltöztetett és zavarában egy másik nevet mondott a rendőröknek a kik erre levették fejéről a kalapot. Uj meglepetés várt rájuk. A gróf urnak magas kontyra tűzött haja volt a bajussza oda volt festve, mert hát tulajdonképpen leány volt és sirva vallotta be, hogy ő Kerekgyártó Mari 17 éves varrónő s csak felakarta ültetni a hiszékeny asszonyt. A bíróság abban a meggyőződésben, hogy itt csak közönséges felütlésről van szó, felmentette a csalás büntetésének kísérletevel vádolt grófi kérést a vád alól, csupán a hamis név bementése miatt ítélte el egy napi fogházra.

* **Mikor lesz a debreczeni vásár?** A legközelebbi, a Dienesnap országos vásár szept. 28-án veszi kezdetét s a különféle vásárokat a következő napokra osztva tartják meg: Szept. 28, 29 és 30-án, tehát hétfőn, kedden és szerdán a bőr, gyapjú, méz, dió, toll, iparcikkék, gaonaneműek és mindenféle terményvasárt tartják meg. Csütörtökön, pénteken lesz a juhvásár, vasárnap, hétfőn a lovásár, hétfőn és kedden pedig a baromvásár.

* **Díjlövészet.** Az 1896. szept. 13-án tartott lövészet alkalmával díjat nyertek: 1. legjobb mélylövessel: Baum Miksa 4 koronát, 2., leg több körilövessel: Fürst Odón 2 koronát

* **Talált kincs.** Kis-Komáromban kincskeres akadtszanás közben egy béres. Az ekeje föltúrta a földből egy kőedényt, a mely tele volt tallér nagyságu régi ezüst pénzzel A béres összeszedett hamarosan vagy 50 darabot A legnagyobb rész 1590—1575-ből való, de van a pénzközött osztrak, szász és spanyol pénz is latin felirattal. A leletről persze rögtön értesítették a hatóságot s így a béres nem sokáig örülhetett a talált kincsnek.

* **Alföldy Károly.** táncziskoláját szeptember hó 19-én szombaton nyitja meg. Beiratások eszközölhetők lakásán Péterfia utca 980. saját ház.

Táviratok.

A nemzetipárt Barsban.

Budapest, szept. 14. (A Debr. ered. táv. Zichy Jenő gróf tegnap tartotta programbeszédét Ipolyságon, a hol képviselőjelöltnek léptették föl. Vele ment Apponyi és Horánszky is. Fogadtatás impozáns volt. 100 lovas és 250 fogat. Gyűlésen ötezer ember. Z i c h y t

I v á n k a Oszkár üdvözölte. Z i c h y programbeszéde után Apponyi Albert beszélt rendkívül érdekesen. — Előbb Bánffyot ostromozta, ki szolnok-dobokai főispánból Magyarország főispánjává avanszírozott. Az ellenzék felveszi vele szemben a harcot. A fuzió híresztelése hazugság. Közte és Horánszky közt semmi ellentét nincs.

Verekedésből halál.

Budapest, szept. 14. (A »Debr.« ered. táv. D o m o n y i titkos rendőr mult éjjel a külvárosi kocsmákat vizsgálta s egyikében nagy verekedésnek volt szemtanuja, amint egy tüzért ütegeltek. Felszólította őke, hogy hagyják abba a verekedést, majd feoyegedőzött s végre kétszer a levegőbe lőtt s ekkor őt is megtámadták s egyik verekedő bördönd segédet sziven lötte, ki azonnal meghalt. Más hír szerint D o m o n y i titkos rendőr csak pökhendiskedett.

A király Przemyslbe érkezése.

Budapest, szept. 14. (A »Debr.« ered. táv.) A király ma reggel érkezett meg Przemyslbe s a fényes fogadtatás után meglátogatta G o l g ó t z y t. A bucsu fogadásnál a legmelegebb hangon jelentette ki tisztelőinek, hogy nagy örömmel tartózkodott városukban.

Debreczen sz. kir. város költségvetése 1897-re.

Debreczen, szept. 14.

A város 1897. évi költségelirányzata ma került ki a sajtó aól s azután s rétosztják a városi bizottsági tagok között, a kik bizonyára vegyes érzelmekkel fogadják és tanulmányozzák majd ezt a költségvetést, a melyben először jelenik meg a népszertelen pó t a d ó kivetésének a réme Debreczen város költségvetésében.

A költségelirányzatot az új szervezeti szabályzat által megállapított tiszti és hivatali fizelésekre és lakberekre való tekintettel készítette Szabó József főszámvevő. Ebben találja magyarázatát a rendes bevételek és kiadások közötti nagy különbség, a 83000 frtnyi hiány, a melynek fedezésére a főszámvevő ur nem tudott más módot javaslatba hozni mint a községi pótdát, pedig ahol csak lehetett jelentékeny fölemléseket tett a várható bevételeknél. Ez a 83000 frtnyi kiadás növekedés a XIV. XVI. és XIX. rovatok között oszlik meg.

A rendkívüli költségvetésben külön 47000 frtnyi szintén tekintélyes hiány mutatkozik, s így az egész deficit 130.000 forint.

Ezek előre bocsatása után közöljük a költségvetést rovatok szerint csoportosítva:

Bevétel.

Rendes költségvetés.

I. Pénztári maradvány 5236 frt. 89 kr. I. Sámsoni birtok 5338 frt. 4 krajczár. II. Szovati birtok 57784 forint. III. Debreczeni szántók, kaszálók 151.101 forint. 32 kr. IV. Legelő 67032 frt. 58 krajczár V. Ménes 12187 frt. 20 kr. VI. Erdőkezelés 175.514 forint 50 kr. VII. Városi épületek 164.351 forint 76 kr. VIII. Cserép és teglagyortás 99500 forint. IX. Könyvnyomda 15100 forint. X. Fuvarozás 310 frt. XI. Javadalmak 26074 frt 94 kr. XII. Vá-árvám és piaci jövedelem 788000 frt. XIII. Cselekvő tőkek és kamatár 102.708 frt 44 kr. XIV. Fizetések és hivatali szükségletek 5850 frt. XV. Egyházak, iskolák, intézetek 3880 frt. XVI. Helyrendőrség és helyrendőri intézmények 9030 frt. XVII. Színház 400 frt. XVIII. Vegyes bevételek 4210 frt. XIX. Árvaszék 4300 frt XX. Katonaszállásolás 2520 frt. XXI. Beteg ápolás 600 forint. Együtt: 992.829 frt 9 kr.

Kiadás.**Rendes költségvetés.**

I Sámsoni birtok 1612 forint 4 kr. II. Szovati birtok 16744 frt 29 kr. III. Debreceni szántók, kaszálók 55607 frt 56 kr. IV. Lelő 47455 frt 58 kr. V. Ménes 14220 frt. VI. Erdőkezelés 117,269 frt 34 kr. VII. Városi épületek 40807 frt 94 kr. VIII. Cserép és teglapyártás 41690 frt. 77 kr. IX. Könyvnyomda 20698 frt. X. Fuvarozás 7753 frt 60 kr. XI. Javadalmak 100 frt. XII. Vasárvám és piaci jövedelem 50738 frt 55 kr. XIII. Cselekvőtöké és kamatai 337,233 frt 49 kr. XIV. Fizetések és hivatali szükségletek 141,905 frt. 15 kr. XV. Egyházak, iskolák, intézetek 61047 frt 91 kr. XVI. Helyrendőrség és helyrendőri intézmények 169,892 frt 71 kr. XVII. Színház 12375 frt 74 kr. XVIII. Vegyes kiadások 1600 frt. XIX. Árvaszak 17410 frt 5 kr. XX. Katonaszállásolás 11122 frt 5 kr. XXI. Betegápolás 7500 frt. Együtt: 1.075.784 frt. 77 kr.

Levonva a bevetelt 992828 frt 9 krt hiány 82955 frt 68 kr.

Ennek fedezetére javaslatba hozatik az 517540 frt állami egyenes adó után kivetendő 16%-os pótdadó, a melyből 82866 frt 40 kr folyik be.

Rendkívüli kiadása 47965 frt. Rendkívüli bevétel 1000 frt. Hiány 4696 frt.

Ennek fedezetére a jelenleg 52116 frtot tevő 1896 évi legelőadó hátralék szolgál.

A képviselőház ülése szept. 12-én.

A képviselőház szombaton rövid ülésre jött össze, azonban váratlanul hosszabb ideig tartott, mint csak sejtették volna is. Jóval elmult már fel tizenkettőre, a mikor Sziágyi Dezső, a ház elnöke, az ülést megnyitotta a Kisebbségi bejelentések után a bünyvadi perrentársról szóló törvényjavaslat harmadszori olvasása következett és Schober Ernő jegyző elővette a vaskos kötetet. Mindenki mosolyogva figyelt oda, vajjon mikor lesz készen vele? Schober azonban rideg flezmával a vasta fel a javaslat címét, halk mormogás között megforgatott vagy ötven lapot, aztán hangosan elolvasta a zárhatározatot.

Jóízű derűtség terjedt el a házban. A napirend első tárgya hamar véget ért és Podmaniczky mentelmi ügyét vették elő. Krajczik Ferencz előadó, a mentelmi bizottság nevében a báró kiadatását javasolta. Nagy meglepetést keltett, a midon ezzel szemben Polonyi Géza ellenindítványt adott be és Podmaniczky kiadatása ellen érvelt. Gajári Ödönnek e-upán az indokolás ellen volt kifogása, az ellenindítványt különben elfogadta. Ez alatt báró Bánffy miniszterelnök több kormánypárti képviselővel, köztük Láng Lajossal és Pulszky Ágosttal tárgyalott és úgy látszott, mintha nem volna megelégedve a Gajári álláspontjával. Ugy is volt, mert a megbeszélés folytán Láng csakugyan a kiadás mellett érvelt. Bóthy Ákos, Remete Géza és Hock János szintén a kiadás mellett, míg Szalay Imre, Visonai Soma, Bölöni Ödön és Ronay János a kiadás ellen szólaltak fel. A ház már ekkor türelmetlenkedett és mindenki a szavazást követelte. A szavazás felállás után történt és mivel az eredményre nézve kéteyek merültek fel, az elnök elrendelte a szavazatok megszámlálását. És ez a szavazás valóban érdek-s volt.

A mentelmi bizottság jelentése mellett szavazott a Kossuth elnöklete alatt álló függetlenségi és 48-as part és a nemzeti párt kivétel nélkül, míg ellenben a kormánypárton erősen megosztottak a szavazatok. A három miniszter, báró Bánffy Dezső miniszterelnök, Perczel Dezső és Erdély Sándor a bizottság indítványa mellett állottak fel és velök szavazott Berzev czy Albert, Láng Lajos, Pulszky Ágost, Chorin Ferencz, Szivák Imre és még keten, hárman; míg ellenben a kormánypárti nyomó része élen Wekerle Sándor volt miniszterelnökkel a kiadás ellen foglaltak állást és velök szavazott az Ugron-frakció összes tagja.

Az eredmény az lett, hogy a kiadás mellett szavaztak 40-en; ellene 54-en.

— A ház nem határozatképes! — kiáltották a meglepetés hangján minden oldalon.

Az elnök kénytelen volt felfüggeszteni az ülést és a szünet után névszerinti szavazást rendelt el.

Ekkor már 101 képviselő volt jelen és az új szavazás alapján végre kihirdethette az elnök, hogy a ház Podmaniczkyt nem adja ki.

Még Thaly Kálmán terjesztett elő interpellációt a duna-oderai csatorna tárgyában s azután általános varakozással tekintet mindenki az elnök felé, a ki a ház munkarendje iránt tett javaslatot.

Előterjesztése szerint ezen az egész héten nem lesz ülés és csak e hó 21-én lesz ismét érdemleges ülés, de hogy mi lesz annak a na irendjén, azt már az elnök sem tudta megmondani.

Bicikli-reklám.

Interview Zolával.

Budapest, aug. 25.

Mint mindenki Párisban, a ki ad valamit a bontonra, Zola is a kerékpárosok sorába tartozik. De nem azért leggenialisabb reklámhő-e a földgömbnek, hogy a kerékpárból egy kis reklámot ne szorítson ki magának. Há! Isten vannak még Párisban szép lelkek, a kik egyesítik a hasznost a kellemessel és alkalom adtán nem vetnek meg egy kis reklámot.

Ilyen ember például a párisi biciklisták szaklapjának a Velo című újságának szerkesztője Rousseau Pál ur, a ki abban az örömben részesül, hogy lapjának előfizetői közé sorolhatja a nagy regényíró. Természetes, hogy e körülmények találkozásából közös reklámnak kellett megszületnie, a mely nemcsak a Velo prenumeránsainak letisztát van hivatva gyarapítani, hanem a régen kipróbált szisztéma szerint Zola új regényére is terelni a publikum figyelmét.

A Velo munkatársa tehát másodmagával felült egy tandemre és kibiciklizett Médanba, a hol Zola Emil a Szajna zöldelő partján gyönyörű nyári lakában üdül. A két biciklistát bebocsátották és néhány perc múlva szentöl-szembe álltak Zolával, a ki szintén kerékpáros ruhában fogadta őket. A beszélgetés, daczára üzleti tendenciáinak, elég érdekes, hogy megismertessük olvasóinkkal.

— Sejttem, — mondá Zola — miért jönnék. Mert előfizettem a Velora nemde? Nos igen, hoztam a lapot először azért, mert kerékpáros vagyok, másodsor, mert mint kerékpáros nem nélkülözhetem a Velot. A kerékpársport igen érdekes, még azokra nézve is, a kik, mint én, meghaladták a nagy és sebes kirándulások korát. En beérem avval, hogy néhány barátom társaságában naponta 80 kilométert tegyek meg, a kik, mint én, beérik avval, hogy szép lassacskán hűladjanak kerékükkel. A Veloból azt olvasom, hogy szeszertartás és testvéri rokonszenv áll fenn a rengeteg kerékpáros család tagjai között. Én figyelemmel kísérem a sportéletet a versenypályán, az utcán és hőseiük diadala engem sem hagy hidegen.

Ezek a sportbeli erőlködések, erős, fiatal generációt nevelnek nekünk és 10—12 esztendő múlva olyan fiaink lesznek, a kik gyorsan haladnak és a jelenlegi sebesség a jövőhöz képest nem lesz fogható. Ez erőlködések alatt nemcsak a versenyeket értem. A turista is megfeszíti erejét és küzködik úgy önmaga, mint az elje tornyosuló nehézségek ellen.

Ön tehát nem fél attól, hogy a nemzedék gömbölyű háta lesz.

Ez csak olyan filisz'errémkép — felelt Zola.

Egyébiránt orvosaink érdeme szerint méltatták azt a gyászjóságot. S akkor, ha a jövő embereinek gömbölyű háta, akkor is egyenes háterinczű embert legnek puposnak mondani. Akkor a mi teoriánk a szépségről

helytelen lesz és a jövő szépsége olyan lesz a mit ma csunyanak mondunk. S mit törődünk vele, ha csak a jövő nemzedék ezen az uton erősebbek, bátrabbak, haladottabbak lesznek? Én, mint ember, nem nyugtalankodom és mint kerékpáros sejttem, hogy gyönyörű kerékpáros nemzedék fog kifejlődni és a ciklizmus a modern erkölcsöket át fogja alakítani.

— Látom, mondá a kerékpáros újságíró hogy a biciklizésnek fizikai és erkölcsi hatása felkeltette figyelmét. Engedje meg, drága mester, azt a kérdést, hogy a Velo előfizetésével nem akart-e újabb adatokat gyűjteni erről a pontról, hogy azután olyan remek tanulmányt írjon róla, a minőt az emberi tevékenység több ágáról olvastunk az ön tollából?

Zola: Igenis, nemis. — Ön tudja, hogy most Páris című regényemen dolgozom, a mely harmadik része a világrónak: Lourdes, Róma, Paris. Az utolsóba vázolom azokat az ingadozásokat, amelyn egy nagy ipari és kereskedő cég átmegy a szokások és erkölcsök változása folytán. Hogy a fenyegető bukást elkerülje, a ház kerékpárok és automaták gyártását kezdi meg. Természetes, hogy művem ezen részéhez adatokra volt szükségem a kerékpár-gyártásról. Különböző forrásokból hasznos és érdekes információkat merítettem, de hogy a biciklista mozgálmában tájékozódva legyek, hogy kiegészítem jegyzetemet és egyuttal kerékpáros-kiváncsiságotam kielégítem, előfizettem a Velora.

Szóba kerültek azután az autombilok. A nagy regényíró úgy véli, hogy az autombiloknak nincsen olyan jelentősége, mint a kerékpárnak. Az autombil a turista nézve nem érdekes, olyan forgalmi eszköz az, a mely csak a kereskedelmi forgalomban fog változást előidézni. Ezelőre a petroleum, zaj és a piszok, a mely a kezeléssel jár. utját alják annak, hogy az autombil nagyobb elterjedést nyerjen. Akkor, ha majd a villamosság fogja szolgáltatni a motor-erőt, nagy jövője lesz az autombilnak is.

— Kár, hogy ön nem irt cyclista művet. Ebben a dologban sokat lehetne mezmírni. A változás, a melynek kerékpározás folytán férfi és nő alá vannak veve igen érdekesek.

Zola: Csak lassan a testtel! Nem mondom én, hogy evvel a tervvel meg nem foglalkoztam.

Eddig még nem szántam rá magamat, de meg vagyok győződve róla, hogy egy cyclista regény igen hasznos és érdekes olvasmány lenne. Azt hiszem azonban, hogy még nem érkezett el ennek órája. A kerékpár által okozott változások sora még nem ért véget. Ma még bajos analizálni és merész dolog volna társadalmi hatásait megjövendőlni. Két-három év múlva, ha majd Parist befejeztem, ismét beszélhetünk egy cyclista-regény összetételéről.

— Biztosítom drága mester, hogy a siker óriási lesz, a mely mellett többi műveinek hatása elörrűl.

Zola szinpadi sligerral fejezte be a beszélgetést.

— Megbocsássanak uraim, egy fiatal hölgy, családom barátinője vár reám, a kinek a vermonilleti erdőben én fogom adni az első kerékpár-leczkét. Mert tudják meg, hogy én kitűnő kerékpármester vagyok.

Nyár végén,

Kisasszonyom! gondolt-e rája?
Csak egy párnappal es fucsca a nyár
Érzi? nem olyan nagy a hőség,
Már is gyöngébb a napsugár;
Az kegyed illatos virágit,
Azok is megfogytak nagyon,
Biz ugy van, ugy, ennek a nyárnak
Nyakára hágtunk, moodhatom.

Ez ugy van, ugy van, a nyár elmult
És vissza sem jön már soha;
S a nyárral hány szép ujk a apja,
Hány toallettje lett oda!
Pedig csak lsten a tanuja,

Idén há
S jövő
— Oh

Minek
A rózs
Persze
S az u
Tapsol
Mint gy
Vajjon
Hiszem

A jó p
„Voltat
S ezt h
Három
Az égr
Most n
Kivánc
Szép d

Kegyed
Zokog,
Mig vé
„No ne
No ne
Veszek
„Ne sz
Csak n

S maj
Vajjon
Két öl
S a d
S a t
Mily r
Bocsá
Hogy

Bizt

kir, Budap
nok-ág a
sokra Sz
debreczeni
október 5-
hirdet, a
nyér és za
1897. jan
A vállalko
ezred kez
Péterfia-ut
tekinthetik
kedelmi és

Bu

A készár

B u s

Bánsági

Tiszavidék

Pesvidéki

Fehérmeg

Bácskai

Észak ma

Rozs első

„ más

Árpa taka

„ ége

„ sert

Zab

Tengeri b

„ más

Repce bá

Idén hány új ruhát kapott
S jövő nyárra egyse lesz jó —
— Oh ti szeszélyes divatok!

Minek is szépítőnk a dolgot?
A rózsás nyárnak vége mar.
Persze magácska örül ennek
S az új ruháknak, ugy-e bár?
Tapsol ugrádoz örömeiben,
Mint gyermek, úgy ujjong ezen...
Vajjon a papa szintén örvend?
Hiszem, hiszem, de nehezen.

A jó papa majd felsorolja:
„Voltatok Füreden, Sion,
S ezt három századosom siratja,
Három századosom, úgy bizon,
Az égre! tönkre teszték engem:
Most megint pár új toalettl
Kíváncsi vagyok, hogy az a sok
Szép drága ruha hová lett.“

Kezved pedig majd elkezd sirni,
Zokog, bus könyvet, könyre ont
Mig végre megszánja papája:
„No ne sirj fiam, kis bolond.
No ne duzzogj, veszek én ha kell,
Veszek én szentem százat is.“
„Ne százat édes jó apuskám,
Csak négyet, — „Jó, jó, kis hamis!“

S majd felmerül a szörnyű kérdés:
Vajjon mi most a divatos?
Két ölnyi széles nagy, nagy ujjak?
S a derék hátul kapcsolós.
S a többi... De most veszem észre.
Mily messze jártam, ugy-e bár?
Bocsánat, ottan hagytam abba,
Hogy néhány uap és fucs a nyár...!

Közgazdaság.

Biztosítási tárgyalás hirdetése. A m. kir. budapesti I-ső henvéd kerületi parancsnokság a budapesti felelyháza gyulai állomásokra Szeptember hó 26—30-ig a jászberényi debreczeni zilahi és borosjenői állomásokra október 5—10-ig lejárandó biztosítási tárgyalást hirdet, a nevezett állomások honvédségi kenyér és zab szükségletének biztosítására az 1897. jan. 1-től 1897. decz. 31-ig terjedő időre. A vállalkozók a feltételeket a 3. honvéd gyezdre kezelő tiszt irodájában (Debreczen, Péterfia-utczai laktanya I. em. 3 sz.) megtekinthetik. Debreczen, 1896. szept. 11. Kereskedelmi és iparkamara.

Budapesti gabonatözsde

szept. 12.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

B u s a	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ár 100 klg
Bánsági ó	75	6.80	76	6.90
»	77	7.00	78	7.05
Tiszavidéki ó	75	7.00	76	7.05
»	77	7.15	78	7.20
Pestvidéki ó	75	6.95	76	7.00
»	77	7.10	78	7.15
Fehérmegyei ó	75	6.95	76	7.00
»	77	7.10	78	7.15
Bácskai ó	75	7.00	76	7.10
»	77	7.15	78	7.20
Észak magy	75	7.00	76	7.10
»	77	7.15	78	7.20
»	79	7.30	80	7.40

	Min. hekt.-ben	Ár kilógram
Rozs elsőrendű	70—72	6.10
» másodrendű	—	6.05
Árpa takarmánynak	60—62	4.20
» égetni való	62—64	5.20
Zab	64—66	3.40
Tengeri bánsági	39—41	3.30
» más nemű	—	3.70
Repcze bánsági	—	10.10

Köbányai sertés-piacz.

szept. 12.

Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendű Óreg nehéz (páronként — 400 klgon felüli sulyban — krig. 2. Óreg közép (páronként 300—400 kilogram sulyban) — krig. 3. Fialat nehéz (páronként 20 kgon felüli sulyban) 53 1/2—54 krig. 4. Fialat közép páronként 251—320 klg. — sulyban 54—55 krig. 5. Fialat könnyű páronként 250 kgr. terjedő sulyban — krig. Magyar szedett nehéz páronként 280 klg. felüli sulyban 53 1/2—54 kr. Közép pkint 220—180 klg. fel-sulyban 44—45 krig. Könnyű pként 200 klg. terjed sulyban 43—44 krig. III. Szerbia Nehéz pként 220 ki felüli sutyban 51—52 krig. Közép pként 220—260 klg terjedő sulyban 45—46 krig. Könnyű pként 220 klg terjedő sulyban 44—45 krig.

Sertés létszám 1896 szept. 10. napján volt készletben 5034 drb. 1896. szept. hó 11-ik napján felhajtott 2 1 drb. 1896 szept. 11-ik napján elszállított 93 db. 1896. évi szeptember hó 12-ik napjára maradt készletben 5152 db. A hizott sertés üzletirányzata — élénk.

CSARNOK

Az Ypszilonosék.

— Elbeszélés. —

Fordította: **Kalocsa Róza.**

(Folytatás.)

Ezt ismételtette mindig, valahányszor Schneider urral bizalmasan beszélt jövőjéről. Hát legyen az öcsese finom, előkelő uri ember és társalogjon csupa főurakkal, ő addig majd igazán munkához lát és gazdag, tekintélyes állást fog magának kivívni s hiszi, hogy akkor ő lesz az és nem Aladár, ki anyjának gond nélkül való öreg kort biztosít!

Mindig ez volt egyetlen életcélja és Schneider ur legnagyobb bosszuságára Gusztika is mindig csak ezzel az asszonygyal foglalkozott. Mindig kereste az alkalmat, hogy Cseréppnével találkozzék, majd a kapu alatt, vagy az utcán és egy napon annyira kinozta a kíváncsiság, hogy jászótársának fülébe sugta:

— Te, én nagyon szeretném látni, milyen tinálatok?

Sándor megfogta a kis leány kezét:

— Gyere velem.

Sándor ugyan tökéletesen meg volt győződve, hogy ez a dolog nem fog jól kiütni, de miért ne vihesse be ő is kis társnőjét hozzájuk épügy, mint Aladár, kinek most gyakran volt vendége és azt a mama nem győzte eléggé szívesen látni.

Igy lépett be az ebédlőbe, Gusztikát kezénél fogva maga után huzva — a kis leánynak úgy dobogott a szíve, majd kiugrott. — Cseréppné, mint mindig, most is a varrósasztalnál ült; Aladárnak vendége volt, egyik iskolatársa; a két fiu ólomkatonáikat állított fel sorban és egymás ellen vezette.

— Csakhogy előbb már Aladár két óra hosszat dolgozott a nevelő urral, kit Cseréppné kénytelen volt kisebb fia mellé szerződtetni, ki megbukott az osztályában, mint hogy feladványait most már nem csinálhatta meg neki.

Sándor meg Gusztika azalatt jól kiszaladgálták magukat az őszi friss levegőn és kipirult arccal, felborzolt hajjal rontottak be a békés körbe, tökéletes ellentétet képezve az agyondolgozott Aladárral, ki szótlanul tászigálta ide-oda az ő ólomkatonáit.

Cseréppné meglepetve tekintett fel; megfoghatatlan volt előtte, hogy Sándor hogyan merte Schneider urnak ezt a kis neveletlen leányát behozni. Mindamellett kezét nyújtott a kis vendégnek, persze egy kis elővigyázattal, miközben mondá neki:

— Mindig szépen meg kell mosdani és

tisztán felöltözködni, mikgr az ember látogatóba megy... Aladár, kináld meg a kicsikét piskótával.

Ez megtörtént. Hanem Aladár már egy darabig tartogatta Gusztika előtt a tányért, de az nem moccant, az asszonynak hideg, szigoru tekintete teljesen megbénította a gyermeket; napsütötte kis barna — és bizony nem egészen tiszta — kezecskéit köténye alá dugta, hallhatóan lélegzett és közel volt a siráshoz. Sándor olyan elszánt képpel állott mellette, mintha minden pillanatban el volna rá készülve kis barátnőjét az ellenséges hatalmak ellen megvédeni, kik azt megrémítették. — Az alkalom nem is váratott magára.

— Jaj, de buta az a kis leány! — szólalt meg Aladár barátja az asztal mellől.

De abban a pillanatban kapott is egy olyan hatalmas pofont, hogy ordítva hevert arccal lefelé az ólomkatonái között.

— Így van mindig, — mondá Cseréppné Sándor fülét hatalmasan megrángatva. — Neked csak be kell ide lépned, már megvan a veszekedés. Ha már csakugyan olyan utcai csarargó lett belőled, hát maradj kinn az utcán, míg be nem hívnak.

Sándor arcán még csak egy vonás sem mozdult meg, pedig anyjának csontos ujjai között összekékült, veresedett a füle, a mint megszabadult, kezén fogta kis társnőjét és kihurcolta magával. Az udvaron kiszakította magát kezei közül a kis leány és futott, futott ész nélkül köröskörül az udvaron; aztán lelkendezve ért a fiuhoz.

— Szereted te a m mádat?

— Ma nem — morogta a fiu!

Azonban iparkodott Sándor ezt a kellemetlen jelenetet elfelejteni a kis leánynyal, mert hogy milyen nagy hatást tett a gyermekre, abból is látszott, hogy külsejére rendkívül nagy gondot fordított. A szakácsnének mindennap tiszta kötényt kellett neki adni; aztán kefelte, fésülte göndör haját irgalmatlanul és minden alkalommal kérdezte Sándortól:

— Van most az én kezem olyan tiszta, mint a te édes anyádé?

— Ugyan hagyj békét, — mondá a fiu egy napon várj, majd mutatok én neked ma olyan szépet, a minőt az egész világon sem láthatsz, — hanem egy kis bátorsággodnak kell ám lennie — mondd, bátor leszel?

— Oh igen — biztosítá Gusztika.

(Folyt köv.)

MUTATÓ TÁBLA.

Függetlenségi könyvtár. nyitva kedd, csütörtökön és szombaton este 6—7-ig.

Nyilvános olvasóterem: Hétfőn, szerdán és szombaton d. u. 3—6 óráig.

A kir. törvényszéknél jegyzőiroda nyitva nétköznapokon d. u. 3—5 óra közt, vasárnap és ünnep napon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 3 órakor ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

A debreceni kir. járásbírság szóbeli kereseteket, kérelmeket /s nyilatkozatokat felvesz **kedden** és **pénteken** d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden **szerdán**.

Népkönyvtár az árok-utczai leányiskolában nyitva van minden szerdán és szombaton délelőtt 11—12 óráig

Museum, a kollegiumban, nyitva van vasárnaponként d. e. 10—12-ig.

A Gönösy-egyesület „Otthona“ a keresk akad. palotájában

Anyakönyvi hivatalos órák:

Délelőtt:

Hétfőn) 11—12 óráig.

Csütörtökön)

Kedden)

Szerdán) 9—11 óráig.

Pénteken)

Szombaton)

Délután:

Minden hétköznap 2—5 óráig.

Vasárnap délelőtt 9—12 óráig

